

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: V. L. N., narozený dne X,
státní příslušnost: X,
naposledy známým pobytem v: Pobytové středisko Bělá-Jezová,
Jezová 1501, 294 21 Bělá pod Bezdězem

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 24. 4. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2023, č. j.
OAM-244/LE-BA07-HA13-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Dne 8. 3. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Následně dne 16. 3. 2023 poskytl žalobce údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky (dále jen „Vietnam“), vietnamské národnosti. Žadatel hovoří vietnamsky. Nemá žádné náboženské vyznání, ani politické přesvědčení. Není a nikdy nebyl členem žádné politické strany, ani nebyl politicky aktivní. Je svobodný a bezdětný. Ve vlasti naposledy žil na adrese kraj X. Někdy v srpnu 2014 opustil Vietnam a letecky odcestoval na Ukrajinu s

povolením k pobytu a pracovní smlouvou. Žil tam v suterénu dílny, a to až do ledna 2022. Od té doby asi rok pobýval a toulal se různě po Maďarsku, Slovensku atd. Někdy v lednu 2023 se ocitl v ČR, kde uklízel v Sapě a kde jej zadržela policie. Uvádí, že na území ČR vstoupil pěšky někdy v lednu 2023. V rámci Evropské unie pobýval v mnoha státech a neví, ve kterých, ale nikde se dlouho nezdržoval. Měl uděleno ukrajinské pracovní vízum. V dřívější době nežádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani v jiných státech. Cítí se zdravý, nemá žádná zdravotní omezení ani zvláštní potřeby. O mezinárodní ochranu v ČR žádá z důvodu, neboť se nechce vrátit do Vietnamu, jelikož nemá kde bydlet, nemá ani pozemek, kde by mohl něco pěstovat. Ve Vietnamu je těžké si najít práci. Proto žádá, aby mohl v ČR zůstat a najít si práci.

2. Žalovaný vydal dne 12. 4. 2023 rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany č. j. OAM 244/LE-BA07-HA13-2023 (dále jen „*Napadnuté rozhodnutí*“), kterým rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že žádost podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 25/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“) zamítl jako zjevně nedůvodnou. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR pouze a jen z ekonomických důvodů a zároveň neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

II. Argumenty obsažené v žalobě

3. Žalobce proti napadenému rozhodnutí podal v zákonné lhůtě dne 24. 4. 2023 žalobu, kterou napadá všechny výroky napadeného rozhodnutí, a to z důvodu, že byla zkrácena práva žalobce coby žadatele o udělení mezinárodní ochrany, v důsledku čehož mu hrozí závažná újma.
4. Žalobce poukazuje na skutečnost, že žádal o udělení mezinárodní ochrany především proto, že má důvodné obavy o své zdraví, jelikož v případě návratu do Vietnamu nebude schopen sehnat zaměstnání a bude tak vržen do chudoby. Vietnamské orgány neposkytují nezaměstnaným žádnou podporu, a žalobce tak bude v případě návratu do Vietnamu zcela odkázán na solidaritu spoluobčanů, což však neposkytuje žádné záruky, že žalobce bude mít alespoň takovou životní úroveň, která mu umožní „přežít“ bez újmy na zdraví.
5. Žalobce zdůrazňuje, že ve Vietnamu panuje otřesná ekonomická situace, kde být zaměstnaný je považováno za výsadu. Skupina nezaměstnaných obyvatel si zajišťuje obživu alespoň hospodařením na minimální rozloze jejich zemědělské půdy. Žalobce však ve Vietnamu nevlastní vůbec nic a už vůbec ne zemědělskou půdu, tudíž si nemá jak si zajistit obživu.
6. Též měl v plánu koncem března roku 2023 podat žádost o mezinárodní ochranu v České republice, přičemž do této doby si chtěl vydělat na slušné ošacení, aby při pohovoru v rámci azylového řízení působil dobrým dojmem. Žalobce byl však zajištěn dříve, než stihl svůj plán zrealizovat, a tak musel žádost o mezinárodní ochranu podat dříve.
7. Následně namítá, že jestliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měl se důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 téhož zákona, protože žalobce je přesvědčen, že v jeho případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení této mezinárodní ochrany.
8. V případě žalobce jsou totiž dány důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do země původu, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b),

konkrétně kruté, nelidské a ponižující zacházení, přičemž v situaci žalobce nepřichází efektivní využití ochrany ze strany vietnamských veřejnoprávních orgánů v úvahu, jelikož ty nechávají občany bez zaměstnání odkázané na sebe, což v krajních případech může *de facto* znamenat rozsudek smrti.

9. Žalobce s ohledem na výše uvedené okolnosti navrhuje, aby zdejší soud podané žalobě vyhověl a ve smyslu ustanovení § 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s), napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil zpátky k žalovanému.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný s žalobou nesouhlasí. Konstatuje, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno.
11. V průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo objasněno, že tvrzeným důkazem žalobce jsou pouze ekonomické důvody. Žalobce v průběhu správního řízení netvrdil a ani žalovaný nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že by žalobce byl ve vlasti vystaven jednání vykazujícím hrozby pronásledování nebo hrozící vážné újmy.
12. V rámci správního řízení nevyplývalo nic, co by mu v případě, že by měl o podání žádosti skutečný zájem, bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR před jeho zadržením. Žalobce podle žalovaného podal svou žádost o mezinárodní ochranu ve snaze oddálit, zmařit nebo znemožnit vyhoštění, neboť hrozba nuceného návratu do vlasti je reálná, a pokud by k jeho zajištění Policií ČR nedošlo, sám žalobce by, aniž by mu v tom cokoli bránilo, tento krok nikdy neučinil. Současně vyplynulo, že mu v domovské zemi nehrozí žádné nebezpečí, což v protokolu dotýčný žalobce sám potvrdil.
13. Žalovaný správní orgán považuje napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné a vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci. A zároveň shledává žalobní argumentaci nezpůsobitou zpochybnit důvodnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.
14. Proto žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

15. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Zákon o azylu rovněž umožňuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle ustanovení § 13 nebo humanitárního azylu podle ustanovení § 14.
17. Za pronásledování však nelze považovat pouhé ekonomické těžkosti, které jsou sice častou motivací k odchodu ze země původu, nečiní však z osob takto motivovaných uprchlíky, nýbrž toliko *ekonomické migranty*.

18. Toto je ostatně explicitně zdůrazněno v ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) azylového zákona, které zní: *žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody*. Na těch právě žalobce staví svou žalobu (a též žádost o udělení mezinárodní ochrany), neboť tvrdí, že splňuje tzv. azylově relevantní předpoklady, přičemž ty stěžejně opírá o jediný argument „otřesné ekonomické situace“, která ve Vietnamu panuje, a na základě níž má důvodné obavy, že by si nemohl najít práci a neměl kde bydlet.
19. K naznačené argumentaci ohledně tvrzených komparativně horších socioekonomických poměrů Vietnamu soud nejprve předloží drobný historický exkurz: současné azylové právo se v západních právních kulturách vyvinulo na základě úsilí poučit se z lekce 20. století. Tehdy i velká část zemí civilizačního západu, včetně české, prošla bolestivou zkušeností s rozmanitými formami centralizovaného útlaču. Tyto formy vždy spojovalo jedno: státem organizovaná perzekuce obyvatelstva. Ta probíhala nejčastěji buď na základě kritéria původu (např. etnického či rasového), nebo přesvědčení (zpravidla politického, potažmo náboženského). Memento na tomto právním poli ztělesňoval a ztělesňuje především tragický osud Židů pod hrůzovládou nacismu, dále též disidentů v prostoru někdejšího sovětského bloku. Aby se obětem tohoto zjevného bezpráví alespoň trochu zmírnilo jejich utrpení, vyvinul se institucionálně propracovaný systém hostitelské ochrany jinými (ve smyslu svobodnějšími) státy. Zde leží těžiště azylového práva doposud (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 51/2021-49 ze dne 30. 11. 2021).
20. Optikou výše řečeného socioekonomická argumentace na poli azylového práva nemůže uspět. A uspět nemůže ani v dalším ohledu. Rozsudek musí totiž vždy obstát rovněž v obecné rovině, tzn. zde jak z pohledu sporů na poli azylového práva příbuzného druhu, tak stran intencí českého cizineckého práva coby celku. Pakliže by soud přímo přijal argumentaci ve smyslu, že cizinci i při prokázaném nelegálním pobytu náleží v ČR mezinárodní ochrana za předpokladu, že státní sociální systém či pracovní trh v jeho vlasti není na české či většinové evropské úrovni, potom by také nepřímou přiznal azylové právo prakticky všem nelegálně pobývajícím občanům třetích států, s výjimkou cizinců příslušících k hospodářsky zcela nejrozvinutějším státům mimo evropského světa. Toto právo by jim přitom přiznal, aniž by ve své vlasti (alespoň potenciálně) čelili hrozbě pronásledování, resp. vážné újmy. De facto by mezinárodní ochranu proměnil ve formu univerzálně nárokovatelné „sociální dávky“. Tímto „rozšafným“ výkladovým přístupem by se soud od ustálené podoby azylového práva vzdálil do té míry, že by jej učinil zcela zbytečným, což v žádné perspektivě nelze označit za úmysl zákonodárcův.
21. Závěrem soud citačně odkazuje na rozsudek NSS č. j. 5 Azs 37/2003-46 ze dne 22. 1. 2004: *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“* Nebo na rozsudek NSS č. j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného*

zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, které tento upravuje.“

22. Dále je nutno podotknout, že soud vnímá jakožto přirozenou reakci člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí úsilí bezprostřední snahu domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této hrozby. Členské státy Evropské unie ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útlaku podle zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavdává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež kvituje pododvětví azylového práva. Soud neshledává jako dostatečný argument odůvodňující prodlevu v podání žádosti vyjádření žalobce, že: *„měl v plánu koncem března roku 2023 podat žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, předtím si však chtěl vydělat na slušné ošacení, aby při pohovoru působil dobrým dojmem.“*
23. K námitce, že jestliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měl se důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 téhož zákona, protože žalobce je přesvědčen, že v jeho případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení této mezinárodní ochrany, soud dodává, že žádost o udělení mezinárodní ochrany může být shledána jako zjevně nedůvodná pouze tehdy, pokud je zjevně nedůvodná jak z **hlediska azylu**, tak z **hlediska doplňkové ochrany**.
24. K otázce udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 Azs 329/2017-28, ve kterém uvedl, že: *„smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* (K tomu rovněž viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55.) Správní uvážení a judikátem zmiňovaná „míra volnosti“ správního orgánu je pak v tomto případě omezena zákazem libovůle a zákonem, z něhož, jak je uvedeno výše (vizte § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu), vyplývá, že pokud jsou ekonomické důvody jediným důvodem žádosti, dojde k jejímu zamítnutí pro zjevnou nedůvodnost. Není tedy možné, aby správní orgán při užití správního uvážení postupoval *contra legem*, proto soud tuto námitku též vyhodnocuje jako nedůvodnou.
25. Na základě výše uvedeného má soud postup a závěry žalovaného za správné, neboť vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, vypořádal se se všemi azylově relevantními tvrzeními, které žalobce v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl. Současně se žalovaný dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s veškerými důvody, které přicházejí v úvahu pro udělení mezinárodní ochrany, a to tak, že nejsou pochybnosti o tom, že žalobci nelze na základě jím uvedených důvodů mezinárodní ochranu udělit v žádné z jejích forem.
26. Soud uzavírá, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil žádnou skutečnost

svědčící o tom, že by v jeho případě mohly být naplněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný tak postupoval správně, když žádost žalobce nevyhodnotil jako důvodnou a žádnou z forem mezinárodní ochrany žalobci neudělil.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Na základě všech shora uvedených skutečností Krajský soud v Plzni žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
28. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému pak žádné náklady v souvislosti s vedením předmětného řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 20. července 2023

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně